

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

U POVODU OBJAVE EUROSTATOVIH PODATAKA O PROCJENI ZAPOSLENOSTI PREMA
DEFINICIJI NACIONALNIH RAČUNA ZA REPUBLIKU HRVATSKU

Prema Uredbi (EU) 549/2013 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa, Državni zavod za statistiku dužan je, u tromjesečnoj periodici, dostavljati podatke o procjeni zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa direktno u Eurostat, bez obveze njihovog nacionalnog objavljivanja.

Prilikom dostave prve procjene zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa za drugo tromjesečje 2017. došlo je do privremenog prekida vremenske serije zbog promjene metodologije izračuna. Nažalost, uslijed propusta Državnog zavoda za statistiku, navedeni prekid serije nije adekvatno naznačen u bazi podataka Eurostata te su zbog toga mnogi mediji pogrešno protumačili navedene podatke.

Prvenstveno, važno je naglasiti da se objavljena prva procjena može razlikovati od konačnih podataka procjene zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa kao i od rezultata ostalih statističkih istraživanja u kojima se obrađuju podaci statistike tržišta rada.

Razlike uglavnom počivaju na primjeni različite metodologije izračuna odnosno procjena. Drugim riječima, kod izračuna podataka o zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa dolazi do kombiniranja više različitih izvora podataka (administrativni i anketni podaci) u kojima postoji razlika u samim izvještajnim jedinicama (kućanstvo-osoba/poduzeće), geografskom obuhvatu izvještajnih jedinica (samo rezidenti ili širi opseg), ali i različitoj pokrivenosti ciljane populacije (samo privatna kućanstva ili i institucionalna). Osim toga, podaci o zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa uključuju i procjenu broja osoba zaposlenih u neevidentiranom gospodarstvu.

Kod takvog načina izračuna podataka u propisanim rokovima ocjenjuju se svi raspoloživi izvori (podaci iz JOPPD obrasca, HZMO-a, a u kasnijoj fazi i iz Ankete o radnoj snazi), a navedeni izvori se naknadno dopunjuju s ostalim izvorima kako bi se osigurala najkvalitetnija dostupna metoda izračuna. Nedostatak korištenja takve metode izračuna može rezultirati različitim podacima prve procjene nacionalnih računa od njihovih konačnih podataka kao i od podataka izračunanih na osnovi pojedinačnog osnovnog izvora (Anketa o radnoj snazi).

Kako bi bili dosljedni i vremenski usporedivi u procjenama broja zaposlenih osoba, nacionalni računi prilikom izračuna konačnih podataka kao glavni izvor koriste broj zaposlenih iz Ankete o radnoj snazi. Međutim, periodika objave podataka iz ta dva izvora nije istovremena. Kako se podaci Ankete o radnoj snazi objavljuju kasnije, prilikom izračuna prve procjene zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa koriste se drugi izvori podataka s ciljem poštivanja zadanih Eurostatovih rokova dostave podataka.

Tako su se za ovu prvu procjenu koristili privremeni administrativni podaci o zaposlenima (JOPPD obrazac), koji su podložni kasnijoj reviziji te su podcijenjeni u odnosu na anketne. Prema Anketi o radnoj snazi kao zaposleni su iskazane sve osobe koje su u referentnom tjednu obavljale bilo kakav posao za novac ili plaćanje u naturi te osobe koje su u referentnom tjednu bile trenutačno odsutne s posla, a vratit će se na rad kod istog poslodavca ili na istu aktivnost nakon prestanka razloga za odsutnost. Anketom se, dakle, obuhvaćaju sve osobe koje su u referentnom tjednu radile barem jedan sat bez obzira na njihov formalni status i način plaćanja za obavljeni rad. Stoga zaposleni u

Anketi o radnoj snazi može biti umirovljenik, student i kućanica za razliku od zaposlenih iz administrativnih izvora (JOPPD obrazac).

Nadalje, pri izračunu procjena stopa zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa korišteni su privremeni podaci iz administrativnih izvora (JOPPD obrazac) koji su manjeg obuhvata od podataka iz Ankete o radnoj snazi. Osim toga, unaprijeđen je obračun broja neevidentiranih osoba zbog čega ova prva procjena nije usporediva s prethodno objavljenim podacima. Zbog navedenih razloga te korištenja druge metodologije obračuna, objavljena prva procjena je značajno podcijenjena te objavljeni podaci nisu usporedivi s prethodno objavljenima. Odmah po objavi rezultata Ankete o radnoj snazi 22. rujna 2017., podaci prve procjene zaposlenosti prema definiciji nacionalnih računa bit će revidirani.

Ovim putem želimo skrenuti pažnju na činjenicu da uslijed propusta Državnog zavoda za statistiku neusporedivost podataka nije jasno naznačena u Eurostatovoj bazi podataka te su zbog toga mnogi mediji pogrešno protumačili navedene informacije.

Zagreb, 14. rujna 2017.